

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Naš parlament se bavi na sejah s programom sedanje Pašičeve vlade. Kot govorniki nastopajo opozicionarci. Odbor za razdelitev države na oblasti je v velikih škripah. Centralisti sami uvidevajo, da ne bo nič z razkosavanjem posameznih pokrajin. V odboru za razdelitev države se posebno „odlikuje“ samostojni Dronik, ki se zavzema za dve oblasti v Sloveniji. Dronikovim slabostim nim iz avam se smeje celo vladinovec Parlamenta, tj. seja od 20. j. m. je bila posvečena interelacijam. — Med Jugoslavi ter komunio je podpisana pogodba glede medseobne vojaške pomoči za slučaj, da bi bila ena izmed obeh držav na adena odsoznažnika. — Parlamentarna seja dne 24. j. m. se je pečala s smrtjo papeža Benedikta XV. Zunanji minister dr. Ninčič je govoril v proslavo ranega papeža v zbornici govori, v katerem je omenil, da je izrazila beografska vlada takoj, ko je zvedela o papeževi smrti, beografskemu predstavniku Svete Stolice, nadškofu Cherubiniu, svoje sožale. G. minister se je s omenil tudi zaslug, katere je skazal rajni papež srbskemu narodu za časa njihovega trpljenja Srbom po pobegu iz domovine. G. minister je pozval ob koncu izvajanje celo zbornico, da izkaže papežu, ljubitelju srbskega naroda, zadnjo čast. Govor zunanjega ministra so poslušali poslanci stoje in so zaklicali ob koncu: „Slava mu!“ (namreč pok. papežu). — Za ministrom dr. Ninčičem je podal še poročilo o zadnjem državnem posojilu g. finančni minister.

Italija. Po Italiji se vršijo občinske volitve. Tudi naša neodrešena domovina je volila pri teh volitvah Nasile fašistovskih in nacionalističnih divjakov je bilo v neodrešeni domovini veliko. Mnogo volitev se ni udeležilo volitev iz strahu pred laškimi pretepači.

Avstrija. Po Avstriji gre govornica o odstopu Schoberjeve vlade in pravilo, da bo sestavil novo vlado dr. Mayr.

Madžarska. Madžarsko zbornico bodo razpustili dne 16. februarja in bodo razpisane tako nove volitve. Nemčija. Zelezničarji v Nemčiji pozivajo na proglas generalnega strejka.

Rusija. Iz Rusije prihajajo še vedno nova ter vedno strašna, ša poročila o razsajanju lakote. Po nekaterih gubernijah so ljudje pojedli že vse kornje, da celo miši in podgane. V veliko olskem okrožju gladuje 250.000 ljudi. Na stotine rodbin e uničenih rajni lakote. Kmetje rodajo zadnje ostanke svojega imeta. V vasi Tahtaly (okrožje S. ask v tartarski oblasti) je pojedel neki kmet radi lakote — truplo svojega sedemletnega otroka. Ta grozni slučaj je uradno ugotovljen.

Naši tečaji in zborovanja

Zupanska zveza priredi v torek, dne 17. januarja t. l. v Počjanah zupanski tečaj za sodne okraje: Slov. Bistrica, Rogatec, del Smarja in Konjice. Tečaj se začne ob 8. uri zjutraj in se vrši v gostilni Hartner. Med drugimi predavatelji govori od pokrajinske vlade določeni izvedenec o ugovorništvu in poslovanju občinskih odborov. — Drugi zupanski tečaj se vrši v četrtek, dne 9. februarja pri Sv. Križu na Murškem polju. Ta tečaj je namenjen našim županom in občinskim odbornikom Prekmurja in Murškega polja. Tudi ta tečaj se začne ob 8. uri. Vrši se bo v Slomškovi dvorani. — Župane in občinske odbornike omenjenih sodnih okrajev prosimo, da se obeh tečajev v čim večjem številu udeležijo. V sedanjih dneh, ko izdaja vlada naredbo za naredbo, je potrebno, da se župani in občinski odborniki v marsičem poučijo. Udeležite se obeh tečajev poimenovalno!

izobraževalni tečaj pri Sv. Jurju ob Pešici se vrši v sredo, dne 1. februarja t. l. ob 8. uri zjutraj v starih šolah za župnike Sv. Jurij, Sv. Kungota, Sv. Križ in Svečina. Predavata dva govornika iz Maribora o davčnih in drugih važnih zadevah.

Sv. Andraž v Slov. gor. V nedeljo, dne 29. t. m. se vrši v društvenem domu po rani maši s. o. l. Slov. ljudske stranke. Govori g. prof. Vesenj.

Somišljeniki, pridite v obilnem številu na ta shod!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Slovenska ljudska stranka priredi v nedeljo dne 29. januarja, po pozni službi božji v gostilni Horvat s. o. l. somišljenikov KZ. O poslovanju in gospodarskem položaju govori g. prof. Vesenj.

Studenec. Dne 29. t. m. se vrši v samostanu po rani službi božji shod Slov. ljudske stranke. Govori g. dr. Leskogar iz Maribora.

Makole. Na Svečnico priredi Slovenska ljudska stranka, v tukajšnjem društvenem domu po rani maši gospodarsko-političen shod. Govori g. prof. Vesenj.

Zreče. Za 22. januarja 1922. napovedani izobraževalni tečaj se je preložil na nedeljo, dne 29. januarja. — Vrši se bo v šoli, ob enem bo tudi ustanovni občini zbor kat. izobraževalnega društva. Zrečani in sosede iz Sv. Kungote, Škonra, Strane in drugi, prijazno povabljeni.

Zupanski tečaj v Mariboru. V nedeljo, dne 22. t. m. se je vrši v mali kazinski dvorani v Mariboru število obiskanih tečaj naših županov in občinskih odbornikov iz bližnje in daljne okolice. Tečaj je ob 8. uri otvoril g. prof. Vesenj, s toplimi, iskrenimi besedami je pozdravil udeležence ter se ob tej priložnosti spomnil pokojnega dolgoletnega župana Franca Pišeka. Udeleženci so vstali raz sedež in mu zaklicali „slava!“ Za predsednika tečaja je bil soglasno izvoljen župan Ivo Urbas, predsednik okr. zupanske zveze. Navzoče župane in občinske odbornike — bilo jih je okoli 150 — je v imenu mesta Maribor pozdravil g. župan Viktor Grčar. Nato je sledilo srokovno predavanje g. Kristana in g. glavarja Logarja, ki sta bila odposlana od pokrajinske uprave. Razpravljala sta o poslovanju občinskih odborov in o domovništvu. Razvila se je zanimiva debata. Udeleženci so pridno posegali vmes in izvedeli so marsikaj, kar jim ni bilo znano. G. dr. Leskogar je govoril o lovskem zakonu. Tudi njegova izvajanja so bila jako zanimiva. Konečno je g. župan Supanič iz Jarenina podrobneje obrazložil napoved osebnosti do od tve. Popoldan ob 1. uri se je tečaj nadaljeval. V popoldnem čen dar jako stvarnem govoru je govoril prof. Vesenj običal sedanjo finančno in davčno politiko vlade, ki odmerja v naših krajih razmeroma visoke in nepravilno razdeljene davke in noče o izenačenju davkov ničesar vedeti. Govornikova izvajanja so navzoče župani in odborniki spremljali s pritrjevanjem in konečnim burnim odobravanjem. Sklepoma je poslanec Zebot opozoril na važnost zupanske organizacije. Udeležencem je svetoval, da se oklenejo Zupanske zveze, da jo razširijo, poglabljejo in utrdijo. Predsednik Urbas je krasno uspeli tečaj ob splošnem zadovoljstvu vseh udeležencev zaključil ob 4. uri popoldan.

O rajnem papežu.

Zadnje ure življenja je preživel rajni Benedikt XV. zelo vdano v božjo voljo. Prejel je še skoro tisto uro pred smrtjo na lastno željo sv. obhajilo in sv. poslednje olje med molitvijo krog njegove postelje zbranih najožjih papeževih prijateljev.

Kako zelo je bil rajni papež priljubljen na oceli svet, nam poročajo črne zastave, ki vihrajo v znak žalosti raz strelj višjih oblasti. Casopis je celega sveta piše o rajnem papežu zelo lepo in ga proslavlja kot kneza mira in zdravnika poveljnega gorja.

Rajni papež sam je dočel, naj bo njegovo truplo razstavljeno v svečani mašni obleki tri ure na papeževem prestolu, nato pa sedem dni v cerkvi sv. Petra. Truplo rajnega so že prepeljali v cerkev sv. Petra. — Mnogi imajo prost dostop do papeževnega mrtvaškega odra, da si se zadnjič ogledajo njegove telesne ostanke.

Deveti dan po papeževi smrti se bodo zbrali kardinali k volitvi novega papeža. Volitve novega papeža se bodo udeležilo 62 kardinalov, med temi 22 iz Rima. Kako dolgo bo trajala ta volitev, je še sedaj čisto negotovo.

Za umrlim papežem je prevzel začasno cerkveno vrhovno vodstvo kardinal državni tajnik Gasparri.

Tedenske novice.

Prihodnja številka „Gospodarja“ izide radi Svečnice, ki pade na četrtek samo na štirih straneh. Torej je malo potrpljenja, bo pa potem zopet prihodnj „Gos. odar“ stalno na osmih straneh.

Mariborskega knezoškofa, ki še vedno leži močno bolan, je obiskal v torek zagrebški nadškof dr. Anton Bauer.

Novoimenovan sibeniski škof dr. Mileta je minorit jugoslovanske provincije. Rojen je v Sibeniku l. 1871 in je bil dosedaj svetovalec pri kongregaciji obreda.

Dah. vesti. Minuli ponedeljek je umrl pri Sv. Jurju v Slov. gor. tamošnji g. župnik Anton Sija, ob rojen 7. junija 1864 pri Sv. Jurju ob Ščavnici, posvečen v mašnika 25. julija 1874. Blagemu gospodu bodi lahka zemlja slovenjgoriška. — Slovensko-hrvatski kapucinski samostani so združeni v eno provinco, ki se imenuje „larska provincija“. Provincijal te provincije je g. pater Donat Zupančič. Novi predstoj. l. kapucinskih samostanov v Sloveniji so: P. Ladislav pri Sv. Jožetu v Studencih pri Mariboru, P. Jeronim v Čerju, P. Oton v Skolji Loki, v Krškem P. Rafael.

Naš kralj Aleksander je daroval 10.000 dinarjev za siromašne študente v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in v Subotici.

Poročila se je v Brežicah dne 23. januarja gospodična Anica Vebli, posestniška hčerka iz velenjske rodbine Vebličeve ter sestra dr. Andreja Vebli, odvetnika pri Sv. Leartu v Slov. gor. z odličnim našim somišljenikom g. Jos. Kolman, posest. sinu v Slivnici pri Mariboru. Na vseh svatbi so zbrali gostje 400 K za sklad KZ. Novoporočencema naše iskrene čestitke ter obilo sreče!

Umrla je dne 20. t. m. po kratki, mučni boleznii v starosti 49 let Marijana družbenica in kmetica Aga Bezjak v Spodnji Koreni pri Sv. Barbari pri Mariboru. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen pogreb, katerega so se v velikem številu udeležili od bližni in daleč. Bodi ji zemlja lahka, preostalih pa naše sožale.

Dr. J. Brejč, bivši predsednik deželne vlade, je otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6.

Velilem okraja Maribor desni breg, Ptuj, Slov. Bistrica, Konjice in mesta Maribor. Po smrti blagopokojnega narodnega poslanca g. Franca Pišeka sem bil kot njegov namestnik pozvan v Beograd v narodno skupščino. Prosim zaupnike in somišljenike Kmetске zveze iz teh okrajev, da se obračajo v važnih in nučnih zadevah do mene, ali pa naravnosti na Jugoslovanski klub. Ko bo zasedanje narodne skupščine končano ali odgolelo, bom prepotoval meni odločeni volilni okraj v svrhu potrebnih informacij in organizacije. Beograd, dne 25. januarja 1922. Franjo Zebot, narodni poslanec.

Obtožba vlade in režima. V soboto je zopet govoril g. Stojan Protič v narodni skupščini in njegov govor je bil ostra obtožba vlade in režima. — Protič pravi: Država se nahaja v politični, finančni, socialni in gospodarski krizi. — Glavni vzrok politične krize leži v nerešenem hrvaško-slovenskem vprašanju. V Hrvatski se vlada polcijski, kakor leta 1870 v Srbiji, dokler se niso radikali vzdignili proti režimu. — Rešitev vsega tega je v iskanju sporazuma, reviziji ustave, — ki mora priti! — in v novih volitvah!

To so dekleta! Iz Braslovč nam proročajo naša vrla dekleta, da so nabrala na veliko žalost nasprotnikov 132 novih naročnikov. Po zaslugi naše braslovške Dekliške zveze, ki že deluje uspešno tri leta, je časopis v župi i Braslovče razširjeno organizirano, da ima po več družin skupaj en list. vrhu tega pa je še naročen za vsako vas posebej po en list, ki roma od hiše do hiše in ga lahko čita vsakdo. Vrla braslovška dekleta pa so se nabrala poseben čas iški sklad v znesku 517 K. Od tega denarja so se naročili časo isih uhogim, ki ne zmoro naročnine. Poročevalna in za vse dobro vneta braslovška dekleta pač za služijo posebno oljvalo. V Braslovčah tudi pridno nabira ženstvo za nove —

zvonove in se bo igrala na Svečnico v Bralnem društvu igra „Dve matere“, katere čisti dobiček je namenjen zbirki za nove zvonove. Braslovče torej vsestransko gibljejo na pošteno in hvalevredno stran.

Novi zvonovi prvič zvonili papežr Od Sv. Jerneja pri Ločah nam piše, o. Ko je pretekli ponedeljek „Slovenec“ v črno obrobljeni posebni izdan prinesel žalostno vest, da je umrl Sv. oče Benedikt XV., so naši novi zvonovi takoj začekali in mu pol ure zvonili svojo. Kor so, odkar imamo nove zvonove, ni nihče v fari umrl, je tako sam namestnik Kristusov prvi mrlji kateremu smo z njimi zvonili. Izvanredna čast za naš lepi Srca Jezusovca in Matere božje zvon!

Občinski odbor občine Cogetinci je v svoji seji dne 15. t. m. sklenil resolucijo, v kateri zahteva, da naj finančne oblasti objavijo natančen predpis vseh direktnih in indirektnih davkov, tako da si bo posestnik na jasnem, koliko davka mora plačati. Tajništvo SLS je resolucijo poslalo Jugoslov klubu v Beogradu.

Udruženje vojnih invalidov. Pokrajinski odbor v Mariboru priredi shod dne 29. januarja 1922 v Rušah, gostilni g. Novaka ob 9. uri popoldne. Popoldan ob 2. uri se vrši shod v Selnici ob Dravi v gostilni g. Hernach. Dne 5. februarja se vrši shod pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v gostilni g. Aubi, ob 9. uri predpoldne. Popoldan se vrši shod pri Sv. Benediktu v gostilni gospoda Kermek ob 1. uri popoldne. Nobeden invalid naj napovedanega shoda ne zamudi, ker je jako važen.

Minister prometja je dal poročilo in ob enem tudi račun svojega gospodarstva. Pokazalo se je strašna slika zanemarjenosti na vseh naših železniških progah in sicer čim bolj proti jugu, tem hušje. Premoga ni, pragi na tirih so za nič, vagoni so za nič, osobje je za nič, račun se v neredu, denarja ni in o potrošnih velikanskih svotah tudi ni pravih računov in nikjer se ne vidi od vsega tega, kar se je izdalo pravega haska. Z eno besedo: nered na vseh koncih in krajih. Iz ministrskega poročila jemljemo samo nekaj prav značilnih podatkov: Pri poskušni mobilizaciji so se upotrebljevali vsi vagoni, kar so jih je sploh dal zapreči, za prevoz vojske — in vse zaloge premoga so se potrošile. Drugo blago je moralo stati na progah, porabil se je pramo, danes je treba prevažati zaostalo blago, premoga pa ni — in na oni progah za drugo se mora ustavljati in omejit promet. Osem let se že niso izmenjali pragi na naših progah. Na vsaki progah se mora vsako leto izmenjati vsaj 10% vseh pragov in tako bi se moralo samo v beograjski drekciji, ki je najslabejša, izmenjati 1.370.000 pragov, izmenjalo se jih je pa samo 212.000. — Ta drekcija ima 1388 lokomotiv, 700 se uprablja, vse druge so pa pokvarjene ter čakajo na popolni razpad. —

Minister sam pove, da je med višjim železniškim osebjem zelo veliko nesposobnih ljudi, o katerih se ne ve, kako so se sploh mogli vrniti v to službo. Povedati bi moral pa tudi so, da se sposobne ljudi med železničarji in uradniki naravnost odvira in da si marsikdo raje drugod išče kruha. Pri vseh milijonih, ki kopnijo pri tem ministertvu, so železničarske plače sramono nizke. Minister je tudi dejal, da se 1200 vagonov uporabljava za železničarska stanovanja in da ima država pri tem 40 milijonov dinarjev letne škode, koliko škode pa trpijo delavske rodbine vsled takih stanovanj, pa ni povedal. Iz vsega tega vftimo, da vlada nad celim zavojenim prometom, brezprimerna brezbriznost in samoplačnost, davci sami priznajo, da ni bilo tako, ko je bil „prečanin“ dr. Korošec minister.

Kdo je bil doslej naš najboljši prometni minister? Na to vprašanje je odgovoril Protič v zbornici z besedami: Nobeden iz med ministrov za promet ni bil boljši, kakor dr. Korošec.

Železniška nesreča v Bosni. Iz Zavidoviča poročajo, da je na železniški progah gozdno-industrijskega podjetja Eisler-Ortleb skočila lokomotiva iz tračnice ter se zvrnila po strmim pobočju ob cesti. Ranjeni so bili pri tem štirje možje od osebja; dva zavrtača težko, strojevodja in kurjač pa lahko.

Kake ljudi imamo v državni službi. V Osijeku je izšlo iz državnih pravnih ništvov glavni paznik tamonjske ka- znišnice — lučnega, že dolgo zasledo- vanega Žocina. Bil je še koncem let- ta 1919 član razbojniške bande; ki je napravila veliko zla v okolici Djako- va. Potem se je roparskega posla na- vedel in postal je — kazniški paz- nik. Čudna sprememba poklica, ki je najbrž samo pri nas mogoča. Kot paz- nik je pobiral letnikom denar in ga zapravil. Sedaj je pod ključem, bog- zna kako državno službo si bo zopet zbral, ko pride na prostost.

Malo preveč! Minulo soboto je stavilo hrvaško selo Durdanci cerk- veno žegnanje. Ob tej priliki se je tu- di zbralo veliko ljudi, da se zopet en- krat vidijo in pozdravijo. Po končani cerkveni slovesnosti so obhajali v hi- ši starega Filipa Karajko kar celo gos- tijo. Vse je bilo v redu veselo, ko se na večer odpro vrata in v sobo stopi- ta dva žandarja z nasajenimi baonet- ni. Domači sin vpraša orožnika, po kaj sta prišla, ali nista morda lačna ter žejna. Orožnik pa na to vprašanje na- meri puško proti sinu, ki opozarja o- rožnika, da je v posteni hiši. Nato so vsi stali tudi ostali gostje in hoteli pomiri- ti sina in orožnika. Ko so pa ljudje videli, da sta orožnika vrnjena in ho- četa razgrajati, so ju kratkoma raz- orožili. Pri tem razoroževanju je do- bil domači sin en sunek z baoneto v lice, da bi bil še skoraj ob oko. Ko sta bila orožnika brez orožja, sta se kazala pokorna in prosila, da jima vr- nejo orožje, ker se bosta mirnim po- tom odstranila. Kakor hitro pa sta bi- la žandarja v posesti orožja, sta za- čela strelati iz pušk; ena krogla je zadela starega Karajka v koleno in mu ga zdrobila, tako, da bo ob nogo. Nastal je vik ter krik in ljudje so dr- žki skupaj. Žandarja sta se obstrlela seljaka Simona Lackoviča, nato sta jo pa potegnili proti svoji postaji. Cela zadeva je v „preiskavi.“

Glavna obravnava proti atentator- ju Stejču in drugovim, ki so udeleženi napada na bivšega regenta Alsi- sandra in Pašiča, se je pričela dne 25. t. m. pred beograjskim sodiščem.

Nova bolezen. Pri moških kadil- cih se je pojavila nova kožna bolezen, ki povzroča kožno vnetje. Dognalo se je, da so vzrok tej bolezni škatljice — vžigalno iz tovarne v Osijeku. Vžigal- ne plošče vsebujejo neko strupeno anov. Bolezen se pojavi na takih me- stih telesa, kjer je škatljica bila shra- njena v žepu, zlasti v hlačah in v te- lovniku.

V Zagrebu preživuje 300 želez- ničarskih družin v vagonih.

Most Novi Sad—Petrovaradin. — Sklenjeno je, da se začne na spomlad graditi velik železni most med No- vim Sadom in Petrovaradinom. Ta most bi bil zelo velikega pomena za Bačko in Srem, razven navadnemu prometu bi služil tudi tramvajski zvezi do Kar- lova in Kamenice.

Olajšave pri zidanju hiš. Mini- strstvo socialne politike je izgotovilo pravilnik, ki oprošča nove zgradbe od davkov in daje lastnikom še druge o- lajšave.

Kako se preživljajo odpuščeni de- tektivi. Slikarica Emilija Tot iz Os- jeka, se je napotila v Beograd, da si najde kak posel. Ker ima nekega znanca v zaporu „prvostopenega“ so- dišča, gre k nekemu advokatu, da ga najme kot zastopnika. Tu se seznanj z nekim mladim gospodom, ki se ji predstavi kot Vlado Stragarac, „pove- renik uprave grada“ — to je nekak nadzornik detektivov beograjske po- licije. Na vsak način visoka glava, samo da v resnici to ni bil več, ker so ga iz te službe spodili in je sedaj z nekimi drugimi odpuščenimi policijskimi uradniki in detektivi vred tvo- ril neko lopovsko družbo, ki slepari in išče žrtev po celem Beogradu. Sli- karica mu razodene v razgovoru svo- je skrbi in Stragarac ji obljubi, kako ji bo proskrbel dovoljenje za bivanje v mestu, stanovanje, posel, sploh vse, kar bo hotela. Drugi dan jo je že vo- dil po raznih ministrstvih in pred- stavljal jo je raznim osebam, češ, da so to zelo visoki in vplivni uradniki. Večkrat je nanesto, da je s takimi vi- sokimi ljudmi šla tudi v razne prostora in tu vsakokrat plačala visoko ceno. Nazadnje sploh ni imela izhoda iz tega društva, ki se je neprestano močalo krog nje. Novci so šli h kraju, in Stragarac je to takoj opazil, sveto-

val ji je, naj gre v Subotico, ker tam gotovo najde službo, da se pa ne bo mučila s priljago, ji da enega detektiva na razpolago. Ta prav hitro pri- de — seveda tudi eden od banditov — bivši detektiv Ristič. Slikarica mu da potrdilo in ključ od svoje priljage — in mož izgine, Stragarac, ki je vse to tako lepo oskrbel, je prišel še enkrat, izvalil od nje uro — ter tudi izgini. Reva je ostala sedaj sama in ko sedi nekega dne v neki zakotni kavarni in joče, pride mimo gospod, ki jo prav prijazno vpraša, kaj ji je. Slikarica ga prosi, naj ji zastavi zadnji nakit, ki ga je še imela. Gospod ji hitro od- šteje 80 dinarjev, vzame nakit in gre — bil je tudi eden od lopovske druž- be. — Osleparjena reva se je nazad- nje te obrnila na pravo policijo. Ta je stvar zasledovala in zaprla je dva člana te bande — Rističa in še enega katerega pa slikarica ni poznala.

Zopet goljufija na pošti! Pošta v Kumanovem (Južna Srbija) je dobila 14. decembra iz Bitoja 20 telegrafič- nih denarnih nakaznic po 1000 dinar- jev za gostilničarja Puriča. Nakaznice so se takoj izplačale. Ker pa več dni niso prispeli originali teh nakaznic, jih je kumanovska pošta tirjala iz Bitoja. — Odgovor se glasi, da take nakaznice v Bitoju sploh niso bile vplačane, ker se večkrat dogodijo po- mote v označenju mesta, se je vpraše valo še pri drugih poštnih uradih — nikjer nič. Naenkrat pa pride iz Skop- lja 44 brzojavnih nakaznic po 1000 di- narjev za narednika Karavežiča pri gostilničarju Periču. Ko je prišel ta- ko denar, so ga zaprli, kakor tudi na rednika in poštarja Avramoviča iz Skoplja, ker so skupaj izvajali to pre- meteno sleparijo.

Poplave in nalivi v Južni Srbiji. Iz Skoplja javljajo, da je zadnje dni silno deževalo. radi tega je reka Var- dar silno narasla, voda je stopila čez bregove, okolica in del Skoplja je poplavljen. Tudi v Velesu se je Var- dar razlil, gornji del mesta je pod vodo in tudi železniški most pri Velesu je v nevarnosti, ker mu je nekaj delov voda že izhodkopal. Promet med Velesom in Prilepom je ustavljen, ker je voda podrila nekaj mostov, tudi zve- za s Solunom je ogrožena.

Volkovi v Liki. Pred svetovno vo- jno so bili volkovi v Liki zelo redka prikazen. Vsled vojnih pohodov, ki so se dogravali po bosanskih gozdovih, so pobegnili iz Bosne v Liko, kjer se je ta zverjad zelo močno razmnožila. Posebno v letošnji osiri zimi so začela volja krdele napadati ličanska se- la v gerah. Te dni so zapazili v bli- žini mesta Gospič štiri volke v mali borovi šumici. Mestno lovsko društvo je napravilo pogon za volkovi, a se je posrečilo ustreliti samo enega, dva so ranili, eden pa je ušel zdrav in cele kože. Kmetstvo ljudstvo v Liki se ne more obraniti te zverjadi, ker mu je bilo odvzeto strelno orožje pred in po prevratu.

Nesrečna smrt Slovenca v Ame- riki. Prve dni decembra lanskega leta je izvršil iz obupnosti samomor Fr. Turk, doma iz Mozirja, star še le ko- maj 30 let. S svojo ženo, rodno Hrva- tico, je ta obče priljubljeni mladi mož živel v nesrečnem zakonu. Zena mu je spror. upravljala ves njegov za- služek in ko se je zvečer vračal iz podzemskih rovov, ni našel doma ne večerje in tudi ne zakurjene sobe, zena ga je zanemarjala in zaničevala. Mladega moža se je lotil obup, vsled česar je sklenil končati svoje življen- je. Nabasano puško je naslonil na stol pred ogledalo in sprožil petelina. Strel mu je odnesel brado, nos in zobje so mu odleteli v steno. Z groz- no razstreženim obrazom je šel k sosedu, ki ga je pa srečal že na potu in ga vrnil domov. Od 8. ure zvečer pa do 2. ure zjutraj se je nesrečnež vit in valjal po tleh v strahovitih bo- lečinah ni mogel živeti ne umreti. Kljub zdravniški pomoči mu ni bilo mogoče rešiti življenja, izdahnul je. Ob smrtni postelji so stali le njegovi prijatelji in sosedje, a njegove žene ni bilo blizu, pred pogrebom je pač prišla vprašati, koliko podpore bo do- bila za svojim možem, a to je bila tu- di vsa njena skrb. Vsi njegovi sosedi- je in prijatelji, ki so stali ob odprtem grobu dragega rajnega, izrekli so žalje njegovemu očetu in sestri v sta- ri domovini.

Zaupnike, ki so razprodajali kole- žarske Kmetijske zveze, prosimo, da

vpošljejo denar po priloženih položi- cah podpisane mu tajništvo. Na raz- polago je še par sto koležarjev. Na- očila sprejema Tajništvo SLS v Ma- riboru, Cirilova tiskarna, 1. nadst.

Gospodarstvo.

Potreba knjigovodstva.

Osebnodohodniški davek, ki se je večji del v zadnjih letih raztegnil na vse kmetovalce, sil nas takorekoč k knjigovodstvu. Mnogo je gospodar- jev, ki bi sicer radi vodili knjigovod- stvo, toda se ne upajo, češ: ne znamo. Ta izgovor je popolnoma prazen, ker zna le pisati, ta bi znal tudi voditi na vadno kmetijsko knjigovodstvo. Kako obširno knjigovodstvo pa za nas itak nima nobenega praktičnega pomena, ker vzame preveč dela, kmetovalec ima pa malo časa. Knjigovodstvo ob- stoji v glavnem iz 4 delov in sicer: 1. Iz zapiskov gospodarskega imetja. 2. Iz zapiskov dohodkov. 3. Iz zapis- kov stroškov in 4. iz zapiskov upni- kov in dolžnikov.

Zapiski gospodarskega imetja.

Ta del ni neobhodno potreben, za knjigovodstvo so dovolj tudi samo na- slednji trije deli. Vendar je zelo pri- poročljivo, da se vodi tudi ta del in sicer ravno radi osebne dohodnine. Vzemimo primer: Kmetovalec zgradi v letu 1921 nov hlev. Skupni stroški te zgradbe znašajo 180.000 K. Seveda ga stane v denarju neka manj, ven- dar, ako računamo hvalo in delo svoj- cev, pride gotovo na te številke, če ne čez. Imel pa je dotičnik v tem letu komaj 100.000 K kosmatih dohodkov. Ko ga koncem leta obdažijo, protesti- ra seveda na vse načine, sklicujoč se na stroške zgradbe. Od davčne oblasti dobi odgovor, da se gradbeni stroški nikakor kot taki ne upoštevajo, ker ta denar ni zavržen, temveč samo inve- stiran t. j. založen v dotično zgradbo. Enako se godi premnogim, ki napove- ju med stroški nakup raznih strojev, orodja itd. Zgod se navadno, da jih davčno oblastvo še hujše obdaži, ker če se kmetovalec pri takih izdatkih ni zadolžil in tega napovedal, smatra dav- čno oblastvo pri malih napovedanih dohodkih, da je napoved kriva, ker brez dohodkov ni izdatkov, razen, če se zadolži. Videti sem premnoge napo- vedi napravljene tako-le:

Dohodkov: 30.000 K, tu so vsi tisti doma porabljeni pridelki v vrednosti 12.000 K, čisti dohodek v denarju to- rej le 18.000 K. Stroški: 30.000 K, pre- bitek 0. Več kot polovica kmetovalec- kljub vsestranskim navodilom napra- vlja tako neumne napovedi. Ako bi kmetovalec napovedal, da se je za 12 tisoč kron zadolžil, potem bi pri do- kazu tega bilo čisto prav. Tega pa navadno ne napravi nobeden in dav- čna oblast vse izdatke t. j. vseh 30.000 K v tem slučaju upošteva kot dohod- ke, kajti česar nisi prejel nisi mogel izdati ali, kar si izdal, to si moral tu- di prejeti.

Toda nazaj k hlevu. Teh 180.000 K sedaj vpišemo med gospodarstvo i- metje. Tam imamo vpisano, oziroma vpišemo vrednost zemljišč, poslopja, orodja in strojev ter raznih gospodar- skih zboljšav (melioracij) in naprav, ki so nas nekaj stala. Vse vpišemo to- rej s pravo vrednostjo. Hlev, ki je da- nes vreden 180.000 K, bo trpeti mogo- če 100 let, t. j. v 100 letih bo njegova vrednost enaka 0. Zato moramo vsako leto odpisati 1% in to stotinko, v tem slučaju 1800 K napovedati med am- ortizacijske (t. j. obrabne) stroške. V teh 100 letih bomo morali pa hlev tudi nešteto krat popravljati. Stroške po- prave pa smemo šteti med stroške go- spodarstva, ker takih malenkosti nik- dar ne amortiziramo. Drug primer: Nasadi se 1 oral vinograda, stroški 80.000 K, tudi teh ne smem napoveda- ti kot stroške, ker je ta znesek inve- stran v vinogradu; smem pa ta zne- sek amortizirati tako-le: vinograd bo trpeti 30 let, odpišem vsako leto eno tridesetinko t. j. približno 2.700 K in te napovem kot amortizacijske stroš- ke. Jaz vpišem torej v knjigovodstvo:

1. Zemljišča vrednosti 300.000 K amortizacija 0 (ker zemljišča se na- vadno enako vredna).

2. Poslopja vrednosti 250.000 kron, letna amortizacija 2500 K. (Tukaj vpišem podrobno: Stanovanje za dru- žino, hlev, svinjak, kozolec itd.)

3. Melioracije in nasadi: n. pr. a) dreznja vrednosti 9000 K trpi 30 let, a- mortizacija torej 300 K. b) Sadonosni- ki, vrednosti 20.000 K, 40 let, am- ortizacija 500 K. c) vinograd itd.

4. Stroji in večja orodja posamez- no, manjša skupno (n. pr. kuhinjske ali hlevske orodje). Primer: Stano- reznica, vrednosti 2400 K, 12 let, a- mortizacija 200 K. Vse te amortizacijs- ke svote vsako leto seštejemo in vpi- šemo posamezno v napoved za dohod- nino pod amortizacijski stroški. Na ta način mi naše stroške precej pove- čamo, brez, da bi moglo to davčno o- blastvo smatrati kot lažnjivo.

Zapiski stroškov in dohodkov.

To je prav za prav glavni del knjigovodstva za našega malega in srednjega kmeta. Če že drugače ni mogoče, naj se vsaj v mali žepni za- pisnik zapiše najglavnejše izdatke.

Dobro pa je, če mogoče vsaj za ta del voditi posebno knjigo. Taka knjžica, ki je že šertana, se dobi lah- ko v vsaki knjigarni. (Izredno dobre bi bilo, ko bi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru hotela tiskati posebne pole za kmetijsko knjigovodstvo, ki bi se dobile vezano ali posamezno). Stram zaznamujemo z zaporednimi številka- mi in radi lažjega pregleda vpišemo na eno stran (sevo) dohodke in na- sprotno (desno) stroške. Kot prvo mo- ramo vedno vpisati: Blagajniška imo- vina, na stran dohodkov. Koncem me- seca vse dohodke in stroške seštejemo, eventuelni prebitki vpišemo pod Blagajniški preostanek na prvo stran dohodkov za drugi mesec. To ponav- ljamo celo leto, seštejemo koncem leta vse mesečne svote, odštejemo od do- hodkov mesečne prebitke in blagajniš- ko imovino zacetkom leta, ker to niso nobeni pravi dohodki in so že itak enkrat vpisani, pa imamo letni pre- gled. Če le moremo, je dobro ločiti stroške za gospodarstvo in osebne stroške ter dohodke, ker teh pri na- povedi zv dohodnine ne smemo kštati med gospodarstvene račune, temveč jih moramo posebej napovedati, to so u. pr. dohodki kot župan, rokodelci itd.; stroški za mladoletne otroke, ki ne spadajo h gospodarstvu itd. (Tudi tu- kaj bi bilo dobro, ko bi Kmetiska zve- za ozir. ena naših tiskarn izdala krat- ko navodilo zraven pol za knjigovod- stvo).

Ta del knjigovodstva naj bi ta vsak kmetovalec vodil. Kdor si ne more omisliti posebne knjige, tega o- pozarjam na koležar Slov. kmetiske zveze za leto 1922, ki ima že tiskano obrazce, kateri bodo za najpoglav- nejše menda zadostovali.

Zapiski upnikov in dolžnikov.

Tudi ta del je neobhodno potre- ben, da imamo pregled čez dolgovne posojila, vpišemo lahko tu sem tudi kaj smo že dožni poslom ali dav- cem itd. Dosti kmetovalec nosi ta del samo v glavi, kar pa ni priporo- čljivo, ker so pisane številke dosaj bolj zanesljive.

V splošnem torej vidimo, da ni kmetijsko knjigovodstvo ničesar tako zamotanega, da ne bi si ga mogl o- misliti. Najboljši čas za to je sedaj po- zimi. Preskrbimo si potrebno in naj v bodoče ne bo dmetovalec brez knjigo- vodstva ali vsaj manjših zapiskov. — Pri napovedi za dohodnino si nam ne- bo treba toliko lomiti glave in obvaro- vati se bomo pred mnogim razočaran- jem pri tem davku.

Opomba k resolucijam na kon- ferenci državnih vinarskih stro- kovnjakov.

Zelo lepo je, da se naši vinarski strokovnjaki zanimajo za najraznovrst- nejše potrebe vinogradnikov. Priznati se jim mora, da so delavni, dovoliti bi si pa samo kričko odstavka pod g) ki se glasi: Strokovnjaki morajo redno zasledovati vprašanje direktno rodečih križank, a od strani države se mora skrbeti, da se razmnoževanje do- sedaj razširjenih vrst direktno rodečih križank, ki ogrožajo sloves naših vin, nadalje onemogoči.

Ali je to izvedljivo ali ne, to je prvo vprašanje. Drugo pa je, da se s tem vinogradniku takorekoč odvzame svoboda. Po čeli Sloveniji so da- nes te križanke že tako razširjene, da bi se dalo še nadaljno razširjenje ja